

se vyměřuje státní poplatek za převod majetku. Ustanovení § 13, odst. 2, zák. č. 68/1908 čes. z. z. může tak zavdati příčinu k doplnění povinného dílu, neomezuje však soud při určení přejímací ceny podle § 8 uved. zák. Ukládá-li nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 28. února 1909, č. 3 věstn., soudům povinnost, aby nejnižší hranice ceny, stanovená v § 13, odst. 3, zákona pro výpočet povinného dílu, nebyla v žádném případě puštěna ze zřetele, nutno i tento předpis vztahovati pouze na případy, v nichž jde o vyměření povinných dílů, anebo o posuzování jejich zkrácení. Ježto tedy omezení v § 12, odst. 2, zákona č. 52/1889 ř. z., neplatí pro případ soudního určení hodnoty statku podle § 8 zák. č. 68/1908 čes. z. z. a pozůstalostní soud tuto hodnotu stanovil skutečně několikanásobnou částkou čistého katastrálního výnosu, při čemž má postupovati podle nejlepšího uvážení, nejde ani v tom směru o nezákonnost ve smyslu čl. V č. 1 zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 Sb. z. a n., ani o zřejmý rozpor se spisy.

Čís. 16556.

Pořad práva.

Nemůže-li žalobce v řízení o zápůrčí žalobě (§ 523 obč. zák.) udati, jak velká a která část sousedního pozemku patří k jeho pozemku, jde o sporné a neznatelné hranice (§§ 850 a další obč. zák.) a jest zápůrčí žalobu odmítnouti pro nepřípustnost pořadu práva.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1937, R I 1372/37.)

Srov. rozh. č. 790, 2880 Sb. n. s.

Žalobci jsou vlastníky parcel č. kat. 3729/1 a č. kat. 226 ve V. a žalovaná je vlastníci pozemku č. kat. 227 hraničícího s oběma uvedenými parcelami. Všechny uvedené tři parcely patří až do roku 1918 témuž vlastníku. Tvrdíce, že žalovaná užívá jednak části parcely č. kat. 226, jednak části parcely č. kat. 3729/1, na které nyní staví svůj domek č. p. 153 ve V., domáhají se žalobci výroku, že žalované nepřisluší žádné právo na uvedených pozemcích žalobců č. kat. 3729/1 a č. kat. 226, pokud tento pozemek není zastavěn, zejména ne právo, zastavěti část parcely č. kat. 3729/1 domem č. p. 153, že žalovaná jest povinna zdržeti se dalšího jejich užívání a stavby na parcele č. kat. 3729/1 a odkliditi stavení, pokud již na ní stojí. Žalovaná navrhla odmítnutí žaloby pro nepřípustnost pořadu práva i zamítnutí žaloby, popírajíc, že užívá pozemků patřících žalobcům a že na pozemku žalobců staví. **S o u d p r v é s t o l i c e** odmítl žalobu pro nepřípustnost pořadu práva. **D ů v o d y:** Soud zjistil místním ohledáním, že parcela č. kat. 227, náležející žalované, hraničí na západní a severní straně s parcelou žalobců č. kat. 3729/1 a na východní straně s parcelou žalobců č. kat. 226. Na severní straně je hranice parcely nesporná. Sporná jest však hranice na straně západní, ježto žalobci tvrdí, že žalovaná užívá části parcely č. kat. 3729/1, an prý domek č. p. 153, který po požáru byl znovu vy-

stavěn, stojí a před požárem také už stál zčásti též na parcele č. kat. 3729/1, kdežto žalovaná to popírá. Jak velikou plochu parcely žalovaná užívá a zastavěla, nemohou žalobci přesně udati. Dále jest sporná hranice na straně východní mezi parcelou č. kat. 227 a parc. č. kat. 226, ježto žalobci tvrdí, že dosud nezastavěná část pozemku na východ od domku č. p. 153 patří buď celá, neb aspoň částečně k jejich parcele č. kat. 226, což žalovaná rovněž popírá. Z uvedeného zjištění i z přednesu stran jest patrné, že jde vlastně o spor pomezí, neboť žalobci se nedomáhají uznání vlastnického práva k určité, v přírodě přesně ohraničené části pozemku, a ani v žalobě, ani při místním ohledání nemohli udati, jak velikou část její parcely si žalovaná osobuje. Jde tu proto o sporné hranice, jejichž zjištění se však děje podle § 850 obč. zák. v řízení nesporném, takže jest pořad práva vyloučen, dokud v nesporném řízení nebylo zjištěno, zda cena sporné plochy jest vyšší než 100 Kč. O d v o l a c í s o u d uložil soudu první stolice, aby jednal o žalobě ve věci samé a znovu rozhodl. D ů v o d y: Z žalobní žádosti a jej doličujícího žalobního tvrzení vyplývá, že jde o žalobu zápůrčí podle § 523 obč. zák., neboť žalobci tvrdí, že jsou neomezenými vlastníky dotčených parcel, zejména jejich dílů, k nimž si prý žalovaná osobuje užívací právo nebo služebnost tím, že část parcely č. kat. 3729/1 v pruhu asi 3 metrů resp. na ploše 5 až 6 m² zastavuje resp. volné části stavební parcely č. kat. 226 až k stavení žalobců užívá. Od toho žalobního tvrzení ovšem je nutno přesně rozlišovati, jakým způsobem, zejména zda dostatečně určitě označili a prokázali žalobci svoje vlastnické právo, to jest zda úplně prostorově ohraničili svůj tvrzený pozemkový majetek a zda bezvadně prokázali své vlastnictví. S nezdarem průkazu vlastnictví padá i negatorní nárok, k průkazu vlastnictví pak je nutno dokázati právo k úseku přesně ohraničenému. Žalobní žádání směřuje k tomu, aby se žalovaná zdržela dalších rušebních činů, a nastaly-li rušením změny, aby vše uvedla do předešlého stavu (§ 346 obč. zák.). Již z toho vyplývá, že žalující straně nejde o úpravu hranic podle § 850 obč. zák., a že by takovýmto řízením, ať jejich původní obnovou, či dle stavu poslední držby, či dle slušného uvážení soudcovského, nebyl vyčerpán žalobní nárok a nebyly odklizeny sporné otázky, o něž jde v souzené věci a k jejichž odklizení je právě určen souzený spor. Jádro sporu leží přece nejen v otázce, zda sporný pruh, — k němuž tvrdí žalobci vlastnické právo, a žalovaná pak namítá mimo vydržení, že vlastně leží onen pruh v původní hranici jejich jí vlastnický patřících pozemků —, skutečně patří žalobcům jako vlastníkům, nýbrž i pro případ kladné odpovědi na první místo otázku, zda žalované přísluší k němu užívací právo nebo služebnost, což ona musí především dokázati a nikoliv žalobci, že žalované takovéto právo nepřísluší. Je tedy otázka, třebas mezi stranami sporná, kudy probíhají hranice mezi jmenovanými pozemky, ať se už tato spornost zakládá ve spornosti hranic původních, či spornosti hranic v důsledku změn vydržením, nikoliv otázkou úpravy sporných, či neznatelných hranic, nýbrž

jest ji pokládati za předurčující otázku pro rozhodnutí zápůrčího sporu. Nutno ji proto jako předurčující otázku rozhodnouti ve sporném řízení a nikoliv odsunouti na kolej řízení nesporného. Z toho, že žalobci neudali na místě úplně přesnou výměru zastavěné plochy pozemkové parcely č. kat. 3729/1 a že nemohli tvrditi, až kam je plocha na východ od domku č. p. 153 jejich vlastnictvím jako součást pozemku č. k. 226 (tvrdí však, že jim patří aspoň část), nelze usuzovati, že jde o spor pomezí, neboť i žaloba petitorní se domáhá zjištění hranice, ovšem s trvalým vyřízením sporných otázek sousedských. Pokud ovšem žalobci nepopsali svoje vlastnické pozemky jako určité v přírodě ohraničený prostor a pokud i žalobní žádání neoznačuje v té příčině nárok žalobců určitě a jasně, zejména co do rozsahu vykonatelnosti, jest to ovšem závada materiálního práva, o níž tu nelze rozhodovati.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

D ů v o d y:

Dovolací soud neschvaluje názor rekursního soudu, že v souzeném případě nejde o úpravu hranic podle §§ 850 a násl. obč. zák. Již z toho, že žalobci nemohli ani v žalobě, ani při místním ohledání přesně označiti, jak veliká a která část pozemků žalované strany patří k jejich pozemkům č. kat. 3729/1 resp. č. kat. 226, vyplývá, že jde skutečně o sporné a neznatelné hranice parcel č. kat. 3729/1 a domů č. p. 153 a 154 ve V., kteréžto nemovitosti, jak jest nesporno, náležely až do roku 1918 týmž vlastníkům. Jde tedy o typický případ, jaký má na mysli § 851 obč. zák., a jež jest nutno vyřídití podle §§ 851 a násl. obč. zák., v řízení nesporném.

Čís. 16557.

Advokát, ustanovený zástupcem chudých (§§ 64 č. 3, 66 a 67 c. ř. s.), jest oprávněn za předpokladů § 70 c. ř. s. samostatně vybrati a vlastním jménem exekucí vymáhati přímo na odpůrci odměnu a hotové výdaje, státem zatím nezaložené. Co do hotových výdajů, státem zatím nezapravených, může advokát jako zástupce chudých dáti soudu podnět k postupu podle § 134, odst. 2, jedn. ř.

Postup naznačený v §§ 104 a násl. jedn. ř. se nevztahuje na vybírání odměny příslušící zástupci chudých. Soud nezkoumá z úřadu, zda odpůrci chudé strany přísluší proti chudé straně samé vzájemné pohledávky, jež lze započísti podle § 70, odst. 2, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1937, R I 1442/37.)

Srov. rozh. č. 16288 Sb. n. s.